

دوفصلنامه مطالعات ترجمه قرآن و حدیث

دانشگاه تربیت مدرس

دوره ۳، شماره ۵، بهار و تابستان ۱۳۹۵

- چالش‌های ترجمه در باهم آیی‌های قرآنی (بررسی موردی ترکیب‌های وصفی و اضافی) ۱
محمد امیری فر، کبری روشفکر، خلیل پروینی، عالیه کردزعفرانلوکامبوزیا
- واکاوی سیر تحول ترجمه قرآن کریم به زبان فرانسه براساس سطوح ساختاری، محتوایی و گفتمانی با تکیه بر سوره مبارکه حجرات ۲۷
زهرا تقوی فردود، نعیمه تقوی فردود، محمداسین تقوی فردود
- بررسی دلالت‌های ضمنی کلمه‌های فاصله در ترجمه‌های فارسی قرآن کریم ۵۷
راضیه حجتی‌زاده
- ریشه‌یابی ماده «لبس» و نقش آن در فرآیند معادل‌یابی در ترجمه‌های فارسی و انگلیسی قرآن کریم ۹۱
محمدحسن شیرزاد، محمدحسین شیرزاد، عباس مصالایی‌پور
- فرانت حفص در ترجمه‌های کهن فارسی قرآن کریم ۱۲۳
امیرحسین عامی‌مطلق، سیدمحمد میرحسینی
- نقش و کارکرد تقابلی معنایی در ترجمه‌های فارسی نهج البلاغه (مطالعه موردی ترجمه‌های دشتی، شهیدی، فقیهی، جعفری و فیض‌الاسلام) ۱۵۷
سیدمهدی مسوق، رسول فتاحی مظفری، مرتضی لائمی
- راهبردی زبان‌شناختی در ترجمه قرآن از دیدگاه کارکرد نقش‌های زبان ۱۸۵
رضا ناطلمیان
- چکیده مقالات به زبان انگلیسی ۲۱۵

پیامبر اکرم

* پروانه انتشار این مجله به شماره ۹۱/۳۲۴۶۳ مورخ ۹۱/۱۰/۲۵ از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر شده است.

* براساس برنامه شماره ۵۷۸۸۷۸/۳/۱۸ مورخ ۹۲/۱۲/۱۱ دفتر سیاست گذاری و برنامه ریزی امور پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مجوز انتشار دوفصلنامه مطالعات ترجمه قرآن و حدیث صادر شده است.

* بر اساس مجوز شماره ۳/۱۸/۲۱۱۲۷۷ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۷ کمیسیون بررسی نشریات علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از شماره نخست درجه علمی - پژوهشی به مجله اعطا شد.

دوره ۳، شماره ۵، بهار و تابستان ۱۳۹۵

دو فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات ترجمه قرآن و حدیث

ناشر و صاحب امتیاز	دانشگاه تربیت مدرس
سر دبیر	سعید نجفی اسداللهی
مدیر مسؤول	علی حاجی خانی
مدیر داخلی	سید ابراهیم آرمن
مدیر اجرایی	شهره حیدری

هیئت تحریریه

سعید بزرگ بیگدلی (دانشیار، دانشگاه تربیت مدرس)	عالیه کرد زعفرانلو کامبوزیا (دانشیار، دانشگاه تربیت مدرس)
علی حاجی خانی (استادیار، دانشگاه تربیت مدرس)	عباس مصالبی پور یزدی (دانشیار، دانشگاه امام صادق "ع")
رقیه رستم پور ملکی (دانشیار، دانشگاه الزهرا)	حمیدرضا میرحاجی (دانشیار، دانشگاه علامه طباطبایی)
کاووس روحی برندق (استادیار، دانشگاه تربیت مدرس)	رضا ناظمیان (دانشیار، دانشگاه علامه طباطبایی)
عبدالهادی فقهی زاده (دانشیار، دانشگاه تهران)	سعید نجفی اسداللهی (استاد، دانشگاه علامه طباطبایی)
فتحیه فتاحی زاده (دانشیار، دانشگاه الزهرا)	ناصر نیکوبخت (استاد، دانشگاه تربیت مدرس)

ویراستار (فارسی)، حروفچینی و

شهره حیدری

صفحه آرایی

مهدی ناصری

ویراستار (انگلیسی)

مصطفی جانجانی

ناظر چاپ

شمس

چاپ

➤ نشانی: تهران، تقاطع بزرگراه شهید چمران و جلال آل احمد، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی،

دفتر مجله مدرس، صندوق پستی ۱۳۹-۱۴۱۱۵

پیام نگار: mmtqh@modares.ac.ir

تلفکس: ۸۲۸۸۴۶۱۵

➤ نشانی چاپخانه: میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، انتهای کوچه مهدی زاده، شماره ۴۴، کتاب شمس

۱. مقاله‌ها بیانگر آرا و نظریات نویسندگان است.

۲. این مجله در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) به نشانی www.isc.gov.ir و اطلاعات علمی جهاد

دانشگاهی (ISD) به نشانی www.isd.ir و بانک اطلاعات نشریات علمی کشور www.magiran.com و پایگاه

مجلات تخصصی نور به نشانی www.noormags.ir نمایه می‌شود.

قیمت تک شماره: ۳۰/۰۰۰ ریال

اهداف مجله

- گسترش نگاه تخصصی به حوزه ترجمه قرآن و حدیث
- معرفی اصول و مبانی ترجمه قرآن و دیگر کتب روایی
- تعمیق پژوهش‌ها در عرصه ترجمه قرآن
- بسترسازی برای شناسایی و ارزیابی سبک‌ها و روش‌های مناسب در ترجمه قرآن کریم، احادیث شریفه و منابع دینی
- فراهم‌آوری زمینه جهت رفع موانع و مشکلات ترجمه‌های قرآن کریم، احادیث شریف و سایر کتب مربوطه در آینده
- ایجاد زمینه نقد و بررسی نظریه‌های ترجمه و زبان‌شناسی در حوزه قرآن و حدیث و کتب دینی
- فراهم آوردن بستر مناسب جهت کمک به مترجمان قرآن کریم و احادیث شریفه و کتب تفسیری در ارائه ترجمه‌های مناسب

محورهای پذیرش مقاله

- بررسی و نقد ترجمه‌های قرآن کریم به زبان فارسی و غیر فارسی با استفاده از نظریات ترجمه
- بررسی و نقد ترجمه تفاسیر قرآن کریم به زبان‌های مختلف
- بررسی و نقد ترجمه‌های نهج البلاغه و کتب روایی، ادعیه و سایر منابع دینی
- بررسی موانع ترجمه، آسیب‌شناسی و راهکارهای آسیب‌زدایی از ترجمه‌های قرآن و حدیث
- روش‌شناسی ترجمه قرآن کریم و احادیث شریفه
- بررسی و نقد مبانی (کلامی، فلسفی، فقهی و عرفانی) ترجمه‌های قرآن و حدیث
- بررسی تطبیقی ترجمه‌های شیعی و سنی قرآن کریم
- بررسی و نقد ادله جواز و یا عدم جواز ترجمه قرآن کریم
- بررسی احکام فقهی ترجمه قرآن کریم
- ترجمه‌های قرآن کریم و مباحث میان رشته‌ای (زبان‌شناسی، معناشناسی و مردم‌شناسی و ...)
- بررسی ترجمه‌های چند رسانه‌ای قرآن کریم
- بررسی و نقد سبک‌های ترجمه قرآن کریم و احادیث شریفه
- تاریخ ترجمه قرآن کریم و بررسی تطورات تاریخی آن
- تأثیر و تأثر ترجمه‌های قرآن بر ادبیات فارسی و ادبیات عربی
- ترجمه قرآن کریم و تحولات زبانی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی
- روش‌های آموزش ترجمه قرآن کریم
- بررسی تطبیقی ترجمه‌های زبان فارسی قرآن کریم و دیگر زبان‌های دنیا
- کارکرد واژه‌نامه‌های کهن عربی و فارسی در ترجمه قرآن کریم و احادیث شریفه
- تأثیرپذیری ترجمه‌های قرآن از روایات معصومین
- معادل‌یابی واژگان در ترجمه مفردات قرآنی

- ارزیابی محاسن و عیوب کاربرست فناوری‌های نوین در ترجمه قرآن کریم و متون دینی
- ارزیابی نقش تحولات زبانی در ترجمه قرآن و متون مقدس اسلامی
- بررسی راهکارهای تقویت ترجمه‌های قرآن کریم و متون مقدس اسلامی
- بررسی واژه‌شناختی، زبان‌شناختی و رویکرد ترجمه مفسران و مترجمان قدیم ایرانی از رهگذر تحقیق در تفسیرها و ترجمه‌های کهن قرآن کریم؛ از جمله: تفسیر طبری، تفسیر سوره‌آبادی، تفسیر قرآن پاک، تفسیر ابوالفتوح و ...
- بررسی پیشینه تاریخی ترجمه قرآن کریم و سیر تطورات آن
- بررسی و نقد تأثیر اسرائیلیات در ترجمه قرآن کریم

شیوه‌نامه نگارش و تدوین مقاله

توجه: (در صورت عدم رعایت دقیق موارد ذیل، مقاله برای داوری ارسال نخواهد شد)

- ارسال مقاله فقط از طریق سامانه <http://qhts.modares.ac.ir> می باشد و شامل موارد ذیل است:
- ساختار مقاله باید مشتمل بر چکیده فارسی و انگلیسی، واژه‌های کلیدی، مقدمه، بدنه اصلی (مباحث نظری، داده و روش تحقیق، یافته‌های تحقیق، تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری)، فهرست منابع و ضمائم باشد.
- حجم مقاله، شامل متن، چکیده فارسی، چکیده لاتین، منابع و شکل‌ها، جدول‌ها، با رعایت استانداردهای حروف چینی مجله، باید بین ۱۵ تا ۱۸ صفحه باشد. مقالات با حجم بیش از ۱۸ صفحه بررسی نخواهد شد.
- چکیده فارسی (حداقل ۲۰۰ و حداکثر ۲۵۰ کلمه)؛ واژه‌های کلیدی فارسی (حداکثر ۵ واژه)؛ چکیده انگلیسی (حداکثر ۲۵۰ کلمه و حداقل ۲۰۰ کلمه) و واژه‌های کلیدی انگلیسی (حداکثر ۵ واژه)
- مسئولیت علمی مقاله بر عهده نفر اول است.
- تبصره: اگر صاحب اثر شخصیت حقوقی (سازمان، نهاد و...) باشد، به‌جای نام خانوادگی و نام نویسنده، عنوان شخصیت حقوقی ذکر شود.
- یک فایل pdf حاوی مشخصات کامل نویسنده/ نویسندگان مقاله؛ شامل نام سازمان مربوطه، مرتبه علمی نویسنده/ نویسندگان، شماره تلفن همراه و نشانی ایمیل
- یک فایل pdf حاوی کل مقاله بدون مشخصات نویسنده/ نویسندگان مقاله؛
- یک فایل word حاوی کل مقاله اصلی، بدون مشخصات نویسنده/ نویسندگان مقاله؛
- فایل‌های تکمیلی شامل: فرم تعهدنامه مبنی بر عدم چاپ مقاله در نشریه‌ای دیگر و عدم ارسال هم‌زمان برای نشریات دیگر، فرم تأییدیه مقاله برای مقالات مستخرج از پایان‌نامه یا رساله و فرم تأییدیه کار تحقیقاتی برای مقالات مستقل (این فرمها روی صفحه اصلی مجله موجود است).
- حروف چینی مقاله باید در برنامه Word 2007 یا Word 2010 و با فاصله میان سطور سینگل و حاشیه‌ها از بالا ۲، پایین ۲،۵، راست ۲،۵ و چپ ۲ سانتی‌متر باشد. در تایپ مقالات، رعایت نیم‌فاصله ضروری است. لازم است در نگارش مقاله از قلم‌های ذیل استفاده شود:

- عنوان مقاله: ۱۴ بی نازنین بولد
- اسامی نویسندگان: ۱۲ بی نازنین بولد^۱
- مرتبه علمی نویسندگان: ۱۱ بی نازنین
- کلمه چکیده: ۱۴ بی نازنین بولد
- متن چکیده: ۱۰ بی نازنین بولد
- واژه‌های کلیدی: ۱۰ بی نازنین بولد
- متن مقاله: ۱۳ بی لوتوس نازک
- متن عربی مقاله: ۱۳ نورلوتوس
- در تدوین اصل مقاله برای تنظیم بخش‌های مختلف مقاله قبل از تیتراهای اصلی و فرعی، از مقدمه تا نتیجه‌گیری و منابع از اعداد (مثل: ۱- و ۱-۱- و ۲- و ۲-۱- و ۳- استفاده شود و پس از تیتراها، نیازی به دو نقطه نیست.
- تیتراژ یک شماره‌ای: ۱۴ بی نازنین بولد
- تیتراژ دو شماره‌ای: ۱۲ بی نازنین بولد
- تیتراژ سه و چهار شماره‌ای: ۱۱ بی نازنین بولد
- شیوه‌ارجاع در مقاله باید به سبک APA و یا شیکاگو باشد و منابع مورد استناد در متن با ذکر نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار و شماره صفحه داخل پراانتز آورده شود: (گنجی، ۱۳۸۶: ۲۲).
- شیوه‌نگارش مشخصات منابع در انتهای مقاله بر اساس حروف الفبا باید مطابق نمونه‌های ذیل باشد:
- کتاب: نام خانوادگی نویسنده / نویسندگان، نام، عنوان کتاب (ایتالیک)، مترجم، محل انتشار، ناشر، سال انتشار،
- مثال: ۱- فضل، صلاح، علم/الأسلوب مبادئه وإجراءته، ط۱، القاهرة: دار الشروق. (۱۹۹۸م)،
- ۲- صفارزاده، طاهره، ترجمه قرآن، انتشارات جهان رایانه کوثر: تهران. (۱۳۸۰ش)
- مجله: نام خانوادگی نویسنده / نویسندگان، نام، عنوان مقاله (داخل گیومه)، نام مجله (ایتالیک)، شماره مجله، شماره صفحات ابتدا و انتهای مقاله، سال انتشار،
- مثال: مصطفوی‌نیا، سیدمحمدرضی، «نقد ساختار ترجمه حداد عادل و صفارزاده (بررسی موردی ضمیر فصل)»، مجله دو فصلنامه مطالعات ترجمه قرآن و حدیث، شماره ۱، (۱۳۹۳ش)،
- آیات مبارکه قرآن کریم در پراانتز گلدان با فونت نورلوتوس ۱۲ بولد قرار گیرد. ﴿﴾
- مثال: ﴿جاء الحق وزهق الباطل﴾ (إسراء / ۸۱)
- توضیحات شکل: بالای شکل آورده شود خود کلمه شکل و شماره شکل بولد و توضیحات نازک بی نازنین ۱۰
- توضیحات جدول: بالای جدول آورده شود و خود کلمه جدول و شماره جدول بولد و توضیحات نازک بی نازنین ۱۰

* قلم زیرنویس فارسی: ۹ بی لوتوس نازک و قلم زیرنویس لاتین: ۸ تایمز نیو رمن نازک

- بین علائم نگارشی و کلمه قبل فاصله‌ای نباشد. مثلا: اگر در پایان جمله، نقطه بیاوریم حتما بین نقطه و کلمه قبل هیچ فاصله نباشد. ولی اگر پراکنج یا گیومه باز شود حتما به کلمه بعد چسبیده باشد. موارد درست:
- (فولادوند، ۱۹۹۰م: ۱۲) «این مسأله را می توان...»
- موارد نادرست: حتما تک تک موارد زردرنگ را با مثالهای فوق مقایسه کنید
- (فولادوند، ۱۹۹۰ م: ص ۱۲) (فولادوند، ۱۹۹۰م: ۱۲).
- اگر در ارجاع درون متنی به بیش از یک منبع اشاره شود، بین دو منبع نقطه کاما (:) می آید، مانند: (بخاری، ۱۹۸۶م: ۱۰۲؛ کلینی، ۱۴۲۹ق: ۵۹۵)
- در نگارش مقاله برای ارجاع دادن و نقل قول‌های مستقیم فقط از گیومه « » استفاده شود. همچنین برای برجسته کردن اسم‌ها، کلمات، یا عبارتهای ویژه نیز می توان از همین گیومه استفاده کرد.
- مثال: او گفت: «کتاب «درستنامه ترجمه قرآن کریم» را مطالعه کردم.»
- هرچند در نقل قول‌ها، قرار دادن نقطه، هم پس از گیومه و هم قبل از گیومه و در پایان جمله جایز است، در این مجله حتما باید نقطه پس از اتمام جمله و قبل از بستن گیومه باشد.
- مثال: «او تلاش کرد تا اینکه توانست موفق شود.» (عابدی، ۱۹۹۹م: ۱۲)
- پس از سال شمسی حرف "ش"، پس از قمری "ق" و پس از میلادی "م" بدون فاصله با سال، تاپ شود.
- مثال: ۱۹۸۰م ۱۳۷۷ش ۱۴۲۳ق
- اگر مقاله حاوی شعر باشد، نیازی به بردن شعر در جدول و تنظیم دقیق مصراع‌ها نیست، فقط شعر بصورتی نگارش شود که بین دو مصراع فاصله باشد.
- منابع و مصادر، بعد از قرآن کریم، با شماره‌گذاری باشد و عنوان کتاب یا مجله بولد شود.
- علائم اختصاری:
- اگر منبع فاقد تاریخ باشد: (بی تا)، مثال: درون متنی: (زرین کوب، بی تا: ۳۴۲)
- مثال در منابع: طبری، محمدبن جریر، (بی تا)، جامع البیان فی تأویل القرآن، موسسه الرساله.
- اگر منبع فاقد محل نشر باشد: (بی مک)، مثال:
- طبری، محمدبن جریر، (۱۹۹۸م)، جامع البیان فی تأویل القرآن، بی مک، موسسه الرساله.
- اگر منبع فاقد ناشر باشد: (بی نا)
- به لحاظ حقوقی، مسئولیت صحت و سقم مطالب مقاله بر عهده نویسنده/ نویسندگان است.
- مجله حق رد یا قبول و نیز ویراستاری مقالات را برای خود محفوظ داشته است و مقالات دریافتی عودت داده نمی‌شود.

دو فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات ترجمه قرآن و حدیث

دوره ۳، شماره ۵، بهار و تابستان ۱۳۹۵

- چالش‌های ترجمه در باهم‌آیی‌های قرآنی (بررسی موردی ترکیب‌های وصفی و اضافی) ... ۱
محمد امیری فر، کبری روشنفکر، خلیل پروینی، عالیه کردزعفرانلو کامبوزیا

- واکاوی سیر تحول ترجمه قرآن کریم به زبان فرانسه براساس سطوح ساختاری، محتوایی و گفتمانی با تکیه بر سوره مبارکه حجرات..... ۲۷
زهره تقوی فردود، نعیمه تقوی فردود، محمدامین تقوی فردود

- بررسی دلالت‌های ضمنی کلمه‌های فاصله در ترجمه‌های فارسی قرآن کریم..... ۵۷
راضیه حجتی‌زاده

- ریشه‌یابی ماده «لبس» و نقش آن در فرآیند معادل‌یابی در ترجمه‌های فارسی و انگلیسی قرآن کریم..... ۹۱
محمدحسن شیرزاد، محمدحسین شیرزاد، عباس مصلاهی پور

- قرائت حفص در ترجمه‌های کهن فارسی قرآن کریم ۱۲۳
امیرحسین عامی مطلق، سیدمحمد میرحسینی

- نقش و کارکرد تقابلهای معنایی در ترجمه‌های فارسی نهج البلاغه (مطالعه موردی ترجمه‌های دشتی، شهیدی، فقیهی، جعفری و فیض‌الاسلام)..... ۱۵۷
سیدمهدی مسبوق، رسول فتحی مظفری، مرتضی قائمی

- راهبردی زبان‌شناختی در ترجمه قرآن از دیدگاه کارکرد نقش‌های زبان..... ۱۸۵
رضا ناظمیان

- چکیده مقالات به زبان انگلیسی..... ۲۱۵